

Portal del carrer Portal

Avià

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Carrer Portal
Emplaçament Al nucli antic

Coordenades:

Latitud: 42.077827645195
Longitud: 1.8253478438497
UTM Est (X): 402836
UTM Nord (Y): 4659085

Classificació

Número de fitxa 08011 - 194
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XIV-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Estructural
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament d'Avià. Av. Pau Casals, 22. 08610-AVIÀ
Fitxes associades:
[Nucli antic d'Avià](#)
[Cal Mas Vell](#)
Autoria de la fitxa María del Agua Cortés Elía
Data de registre de la fitxa: ds., 11/04/2020 - 02:00
Autoria de la darrera revisió: María del Agua Cortés Elía
Data de la darrera revisió: dj., 08/05/2025 - 14:51

Descripció

El carrer Portal travessa tota la zona nord del nucli antic d'Avià. Abans de sortir a la carretera de Cal Rosal i tancant el recinte habitat, es conserva un arc entre dues cases del que seria el portal d'entrada al nucli pel camí procedent de Berga en direcció a Cardona (Camí Ral de Cardona), i del que només es conserva una filada de l'arc de mig punt amb dovelles i la filada horitzontal que el tanca per la part superior. Les cases, que es situen a les dues bandes del carrer, de les que arrenca l'arc, daten majoritàriament dels segles XVII-XVIII, encara que moltes s'han reconstruït i modernitzat sobre edificacions que ja existien al segle XIII-XIV; cal destacar que el nucli ha estat habitat permanentment i, per tant, que les construccions són fruit de diferents segles.

Història

El nucli antic d'Avià es va configurar a l'entorn de l'antiga església de Sant Martí consagrada l'any 907. La sagrera ocupava la zona entorn la plaça Abat Oliba; a la part més elevada hi havia l'església romànica, la rectoria i el cementiri que van ser traslladats fóra del nucli al segle XVIII degut a l'augment de població. Al nucli antic d'Avià donaven accés dues portes: la del carrer Portal, de la que es conserva l'arc i que comunicava amb el camí Ral de Cardona, i una altra que conduïa a Santa Maria i als camps i vinyes del padró. El carrer Portal és el carrer més antic del nucli, que ja existia a l'Edat Mitjana; travessava tota la sagrera i unia les dues portes d'accés. Una part de la sagrera estaria emmurallada, mentre que les parets de les cases i el tossal donarien protecció per la part est. L'any 1999 es va refer el paviment dels carrers del nucli antic i es va tapar una escala excavada sobre la pedra natural al centre del carrer Portal davant de Cal Gasolà, i que era un dels vestigis antics d'aquest carrer, possiblement datables al segle XIV-XV. Entre les cases del carrer Portal destaquen les antigues "Ramats", "Gurans" i "Brotons" que formen l'actual cal Mas Vell; l'antiga església que es trobava al lloc on actualment hi ha cal Gavarró i cal Serra; cal Campaner i cal Escolà on hi havia l'antiga rectoria; cal Xut i cal Fideuer, lloc on es conserva una sitja subterrània. Totes aquestes formen l'eix central entre el carrer Portal i el carrer Abat Oliba. Entre el carrer i el Tossal a l'Edat Mitjana hi havia camps i horts, i des del segle XVII s'han anat construint cases progressivament que donen la configuració actual.

Bibliografia

CORTÉS, M. del A. (1996). Demografia històrica d'Avià. L'Erol, núm. 52, pàgs. 39-44. Àmbit de Recerques del Berguedà.

CORTÉS, M. del A. (1996). Història i tradició: l'inici de la història d'Avià. Ressò de Ressò, núm. 17, pàgs. 21.23. Ajuntament d'Avià.

CORTÉS, M. del A. (2007). "La sagrera. Formació i evolució del poble". a Avià: notes històriques d'un poble del Berguedà, pàgs. 79-90. Centre d'Estudis d'Avià i Ajuntament d'Avià.

IPAC, Generalitat de Catalunya, fitxa núm. 2946 (1983)

